

Anàlisi demogràfic als nuclis turístics de Menorca

Projecte investigació ASANT

Projecte ASANT

Anàlisi socioambiental dels nuclis turístics de l'illa de Menorca
(2010-2011)

Institut Menorquí d'Estudis

Novembre 2012

Crèdits

Autora i coordinadora del projecte: Marta Pérez

Assessorament estadístic: Anna Gallofré

Revisió i correccions: David Carreras, Sònia Estradé i Anna Gallofré

Amb la col·laboració de:

La realització d'aquest projecte d'investigació ha comptat en els seus dos anys de desenvolupament amb l'ajuda de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental de la Universitat Autònoma de Barcelona gràcies a un conveni de col·laboració signat per aquesta entitat i l'Institut Menorquí d'Estudis.

El primer any de projecte es va comptar amb l'ajuda econòmica d'una beca d'investigació de l'Institut Menorquí d'Estudis per aquest estudi.

La Caja de Ahorros del Mediterráneo (CAM) ha aportat els dos anys de projecte una ajuda econòmica al projecte mitjançant el seu programa de voluntariat ambiental (VOLCAM).

Agraïments

A Joan Rieradevall de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental així com als estudiants de 4rt de Ciències Ambientals (Laie Riera, Maria Agell, Núria Cases, Andreu Bastardas, Héctor Romanos, Núria Ruiz, Carlos Marcos, Catalina Molina i M. Antònia Oliver). A Bénédicte Boucher estudiant de la Universitat de Còrsega.

Als establiments hotelers que ens han permès realitzar enquestes en els seus establiments i que ens han dedicat part del seu temps i ens han facilitat dades i informació sense les quals aquest projecte no hauria estat possible.

Als Ajuntaments de Sants Lluís, Es Mercadal, Es Migjorn Gran, Ciutadella i Alaior, a l'Associació Hotelera de Menorca i al Consell Insular de Menorca.

A les diferents empreses subministradores d'aigua i energia (Aigües de Sant Lluís S.L., Agrytursa, Castellosa S.L., Aigües des Mercadal UTE, Son Parc Cia de Aguas, Edivissa, Aguas d'Artruitx i GESA-ENDESA) i altres entitats (Direcció General de Recursos hídrics del Govern Balear, Consorci de Residus Sòlids Urbans i Energia de Menorca).

© Institut Menorquí d'Estudis.

Observatori Socioambiental de Menorca | 2012

/ÍNDEX/

01	INTRODUCCIÓ	1-2
02	OBJECTIUS I METODOLOGIA	2-5
03	DADES DEMOGRÀFIQUES DELS NUCLIS TURÍSTICS	5-14
03.01	Població de dret a Menorca	5-6
03.02	Evolució de la població de dret als nuclis turístic analitzats	7-11
03.03	Aproximació al nombre de pernотacions als nuclis turístics	11-14
04	CONCLUSIONS	14-16
05	BIBLIOGRAFIA	16

**Anàlisi socioambiental dels nuclis turístics
de l'illa de Menorca (2010-2011)**

/01/ INTRODUCCIÓ

Menorca és un destí turístic estacional, és a dir, no hi ha una distribució regular en el temps en l'arribada de turistes a l'illa. La temporada alta turística va de maig a octubre i la resta de l'any es considera temporada baixa amb un decreixement molt important en l'arribada de visitants. Per exemple, l'any 2009 l'entrada de turistes al mes de desembre va ser 8.530 i en el mes d'agost de 217.994 turistes (Figura 1).

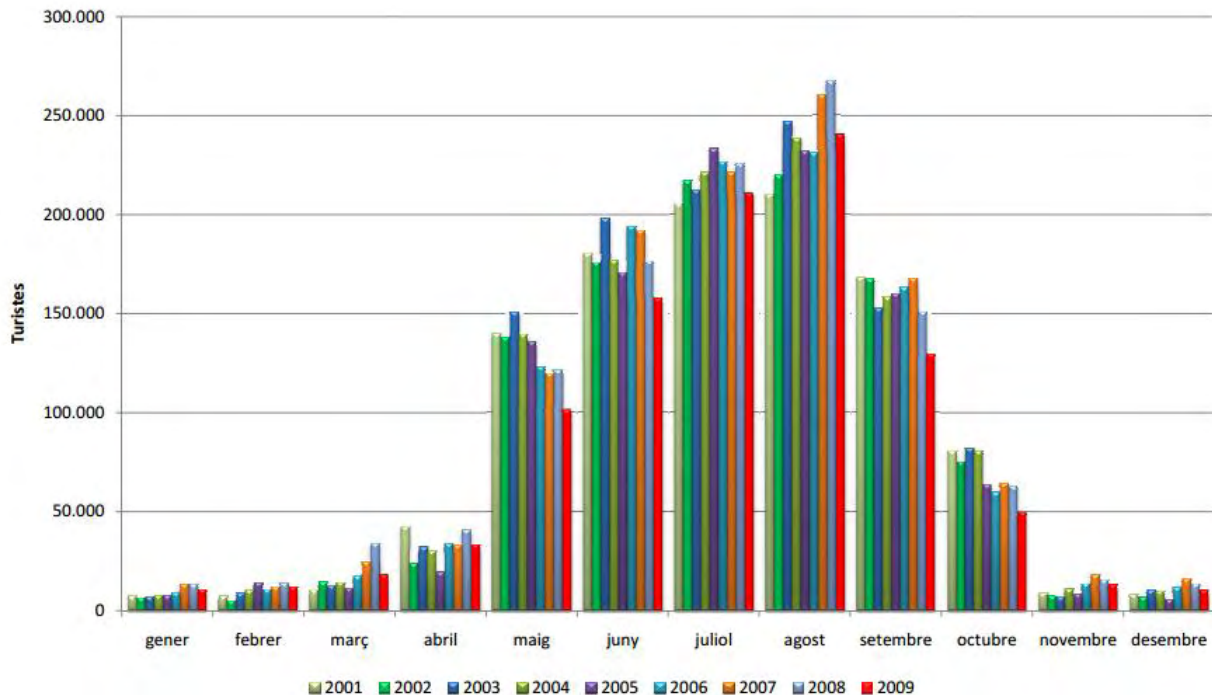

Fig.1 / Evolució de la població de dret a Menorca (1998-2010). Elaboració pròpia

A més de l'arribada de turistes, amb la temporada alta turística també s'incrementa la població amb treballadors temporals i menorquins que no resideixen a l'illa però que tornen a l'estiu.

Per tot això, és pel que es diu que la població a Menorca pateix un alt grau d'estacionalitat. Gràcies a la condició d'illa, des de l'Observatori Socioambiental de Menorca s'ha calculat la població de fet de Menorca, que és la població real que hi ha a Menorca en cada moment tenint en compte als residents, visitants, treballadors temporals, etc., i no comptar aquelles persones inscrites a Menorca que resideixen fora de l'illa. Aquest càlcul es fa mitjançant les entrades i sortides de persones per ports i aeroports.

Les dades sobre la població de fet mostren com per exemple l'any 2010 durant el mes de desembre la població que hi havia damunt l'illa era només de 75.591 persones (18.792 persones menys que la dada de població empradonada que era de 94.383 persones) i en canvi, en el mes d'agost s'arribava gairebé a les 180.000 persones (Figura 2).

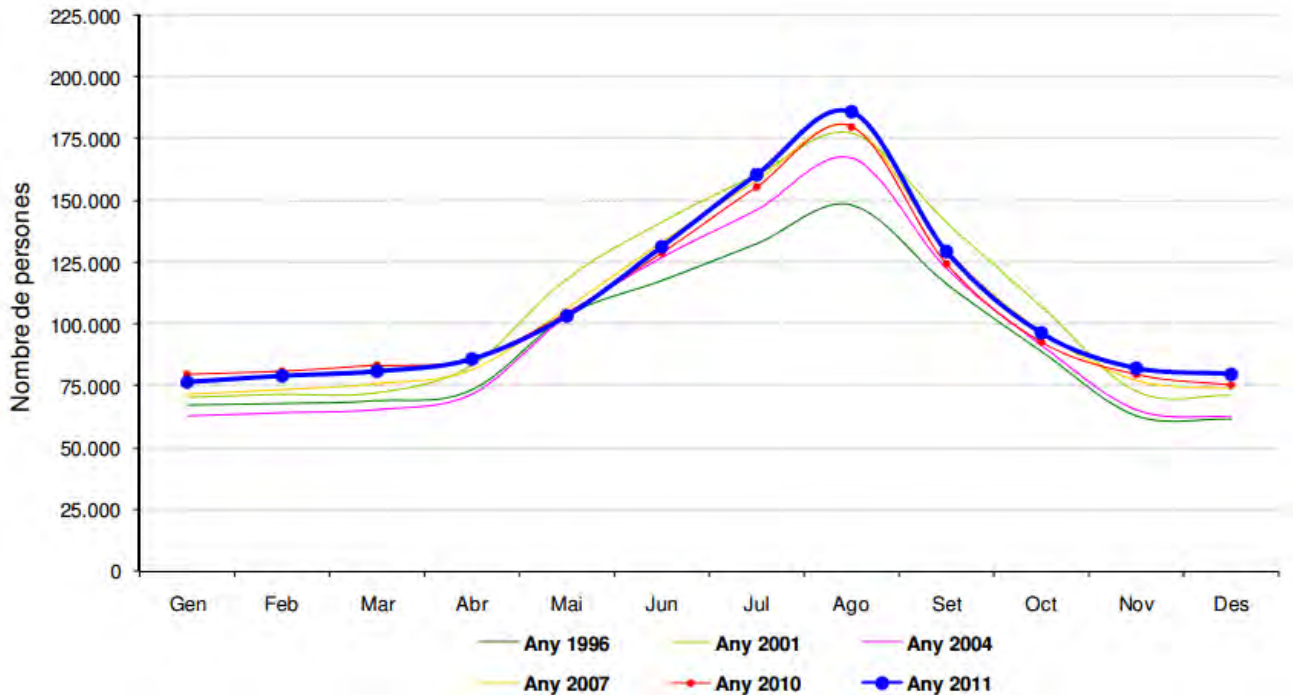

Fig.2 / Població estacional. La pressió humana diària 1996 - 2011. Mitjanes mensuals. Font: OBSAM

Si les dades per l'illa de Menorca ja demostren una elevada estacionalitat poblacional, en el cas dels nuclis turístics -les zones turístiques a Menorca es troben separades dels nuclis urbans tradicionals- encara és més acusada. Els nuclis turístics de l'illa es defineixen per partir una elevada estacionalitat (durant l'hivern les zones turístiques están gairebé desertes) i per disposar d'una oferta d'allotjament bàsicament turística.

Per tant, l'anàlisi demogràfic dels nuclis turístics de Menorca no es pot fer seguint els patrons tradicionals (tampoc es disposen de moltes de les dades oficials necessàries per portar a terme un anàlisi demogràfic complet a nivell de zona turística). Per aquest motiu, aquest projecte ha intentat definir les característiques demogràfiques mitjançant dues variables: la població de dret i les pernoctacions. Amb l'anàlisi d'aquestes variables es poden dibuixar les línies mestres sobre el comportament demogràfic d'aquests territoris turístics.

/02/ OBJECTIUS I METODOLOGIA

L'objectiu de l'estudi és analitzar el comportament demogràfic que caracteritza a les zones turístiques de Menorca mitjançant dues variables: la població de dret i les pernoctacions.

Població de dret

Per a analitzar la població de dret dels nuclis turístics s'han fet servir les dades de [Nomenclàtor. Relació d'unitats poblacionals](#)¹ de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Aquesta secció de l'INE conté la relació detallada de les entitats i nuclis de població existents a 1 de gener de cada municipi, incloent els seus codis i les seves poblacions referides a aquesta data. La informació s'obté de l'actualització dels nuclis i entitats de

¹ Nomenclàtor. Relació d'unitats poblacionals: <http://www.ine.es/nomen2/index.do>

població que els ajuntaments realitzen als seus municipis i que, en compliment de la legislació vigent, comuniquen a l'INE almenys un cop l'any.

El Nomenclàtor conté el nombre d'habitants separat per sexe per a tots els municipis i entitats de població de rang inferior al municipi. S'entén per entitat singular de població qualsevol àrea habitable del terme municipal, habitada o excepcionalment deshabitada, clarament diferenciada dins d'aquest, i que és coneguda per una denominació específica que la identifica sense possibilitat de confusió (INE). Les dades publicades han permès realitzar una sèrie temporal de la població de dret dels nuclis analitzats (2000-2010).

Pernoctacions

Per estimar les pernoctacions es va demanar als establiments turístics reglats que ens donessin informació sobre el nombre de pernoctacions de l'any 2009 (en el cas de Platges de Fornells, Son Parc, Arenal d'en Castell, Sant Tomàs i Punta Prima) i de l'any 2010 (en els nuclis de Cala en Bosc, Cap d'Artrutx, Cala Morell, Son Bou i Binibequer Nou).

Es va intentar aconseguir la dada de pernoctacions però alguns establiments ens van facilitar altres dades (nombre de clients, ocupacions mensuals, ocupacions anuals) i en alguns casos no ens van facilitar cap informació (molts poc casos), raó per la qual s'han hagut de realitzar alguns casos càlculs i estimacions per arribar al nombre de pernoctacions en cada un dels nuclis. A continuació presentem els càlculs i estimacions realitzats en funció de les dades de partida:

Establiments turístics

_ Pernoctacions

Si ens han facilitat directament pernoctacions no s'ha realitzat cap càlcul, com a molt la suma de les pernoctacions mensuals per arribar a la dada anual.

P= Nº pernoctacions

_ Dada ocupació mensual establiment turístic

P= places turístiques * ocupació mensual * dies mes

_ Dada anual de nombre de clients

P= nº clients * estada mitjana segons tipus allotjament

_ Dada anual d'ocupació

P= places turístiques * ocupació anual * dies obertura

_ Consum d'aigua

P= consum aigua/rati consum (per*dia)

_ Estimació mitjançant informacions de fonts externes

P= places turístiques * ocupació anual sector turístic * dies temporada

Notes:

Les dades sobre ocupació s'han extret dels anuaris "Dades informatives. El turisme a les Illes Balears" que publica l'Observatori Del Turisme del Govern Balear (per més informació consultar la pàgina web: [Observatori del Turisme](#)).

Els dies temporada són un total de 184 i corresponen a tots els dies compresos entre els mesos de maig a octubre (la temporada alta turística a Menorca).

L'estada mitjana segons tipus d'allotjament s'ha extret de l'enquesta realitzada als turistes allotjats en els nuclis turístics d'aquesta mateixa investigació (per més informació consultar el document de la mateixa investigació **El perfil dels turistes dels nuclis turístics de Menorca** disponible a www.obsam.cat).

Vivendes

_ Residents (primeres residències)

P= persones empadronades * (dies temporada alta + caps de setmana)

En les zones turístiques de Menorca no totes les persones que estan empadronades hi viuen tot l'any, una part important d'aquests "residents" es tracta de gent que té la seva segona residència en els nuclis turístics i que romanen empadronats per a poder gaudir del descompte en el preu dels viatges amb la Península dels residents. Per aquest motiu, s'ha considerat comptar que les persones empadronades resten en els nuclis de mitjana 236 dies que pertanyen a tots els dies de la temporada alta (que va de maig a octubre) més els caps de setmana durant la temporada baixa (de novembre a març).

_ Visitants (vivendes vacacionals)

P= places vivendes vacacionals * estada mitjana vivendes vacacionals

En el cas de les vivendes vacacionals (considerem vivendes vacacionals aquelles que no són de les persones empadronades), per arribar al nombre de pernотacions s'ha multiplicat les places en vivendes vacacionals (total places en vivendes menys la població empadronada) per la mitjana de dies dels visitants que es troben allotjats en una vivenda (ja sigui llogada a un particular o pròpia).

La dada de total de places en vivendes s'ha calculat mitjançant el nombre i superfície de les vivendes per nuclis turístics (dades del Cadastre de 2011 facilitades per SILME) aplicant el següent criteri (Taula 1):

Superfície habitatges	Equivalent places
Menys de 80 m ²	2
De 80 a 110 m ²	3
De 110 a 140 m ²	5
Més de 140 m ²	6

Taula 1/ Criteri per establir el nombre de places en vivendes als nuclis turístics analitzats. Font: PTI. Consell Insular de Menorca

Així per cada un dels nuclis s'ha pogut estimar en nombre total de places en vivendes, només en el cas dels nuclis turístics des Mercadal no s'ha pogut disposar de la informació del Cadastre, així que s'han utilitzat les dades de l'[Annex II-Zones turístiques del PTI](#)².

L'estada mitjana per vivendes vacacionals s'ha extret de l'enquesta realitzada als turistes allotjats en els nuclis turístics d'aquesta mateixa investigació (per més informació consultar el document de la mateixa investigació *El perfil dels turistes dels nuclis turístics de Menorca* disponible a www.obsam.cat).

/03/ DADES DEMOGRÀFIQUES DELS NUCLIS TURÍSTICS

/03.01./ POBLACIÓ DE DRET A MENORCA

L'any 2010 la població empadronada de Menorca és de 94.383. En els darrers 12 anys, la població de dret ha augmentat en 25.313 persones, en altres paraules, la població ha crescut un 37% (Figura 3)

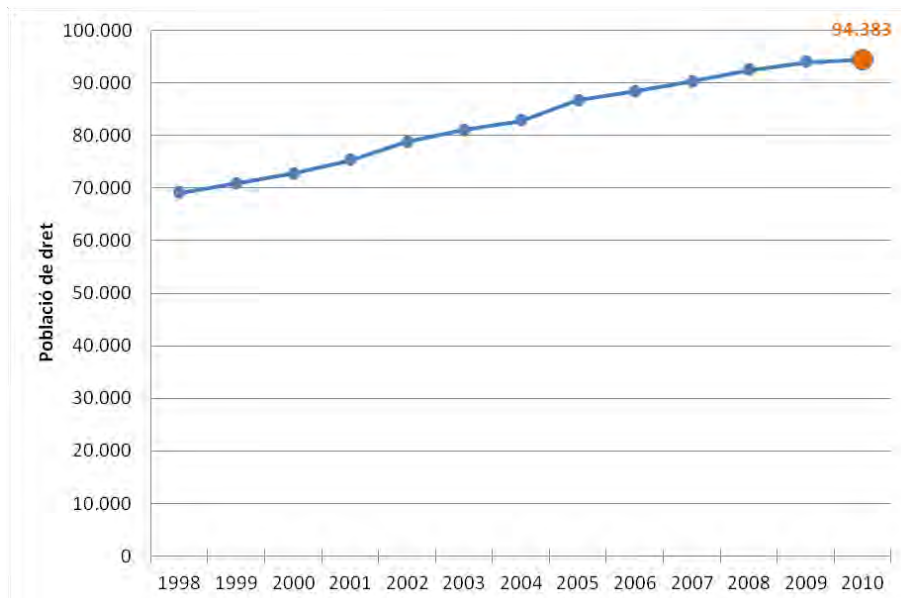

Fig.3 / Evolució de la població de dret a Menorca (1998-2010). Elaboració pròpia
Font: INE

La població de Menorca es concentra en els nuclis urbans de Maó i Ciutadella, que juntament representen més del 60% de la població empadronada (Taula 2 i Figura 4).

² Pàgina web del Pla Territorial Insular de Menorca (PTI). Annex II-Zones turístiques del PTI
http://www.cime.es/WebEditor/Pagines/file/DOCPTI/PTI%20Menorca%20cata%20PDF/03_Annexos/03_Annex_2_cat_ala.pdf

	Població de dret (2010)
Alaior	9.399
Ciutadella	29.247
Es Castell	7.926
Ferrerries	4.620
Maó	29.050
Es Mercadal	5.398
Es Migjorn Gran	1.539
Sant Lluís	7.204

Taula 2/ Població de dret per municipis. Elaboració pròpia
Font: INE

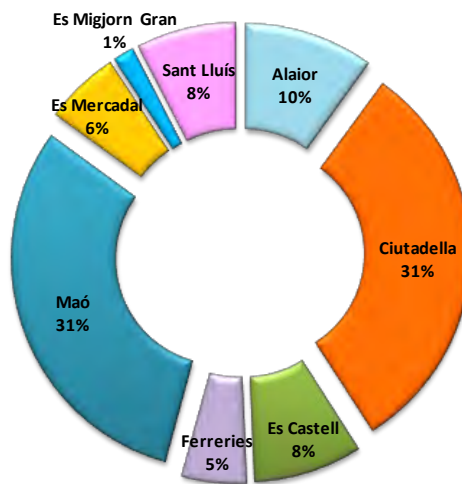

Fig.4 / Distribució de la població per municipis (%). Elaboració pròpia
Font: INE

Alguns municipis en aquests darrers 12 anys, han experimentat augments importants en la població de dret com és el cas des Mercadal o Sant Lluís (Figura 5).

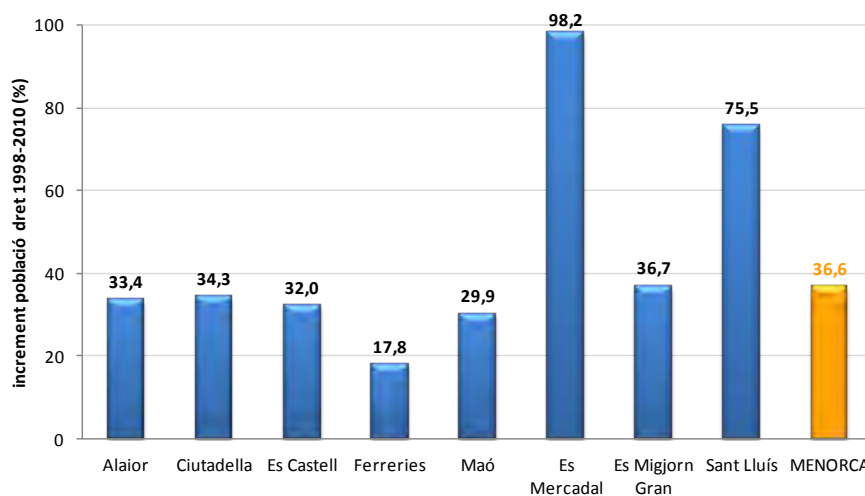

Fig. 5/ Increment percentual de la població de dret per municipis (1998-2010). Elaboració pròpia
Font: INE

/03.02./ EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE DRET ALS NUCLIS TURÍSTIC ANALITZATS

Encara que els nuclis turístics analitzats estan ocupats en la seva majoria per turistes i visitants, les dades de població de dret a nuclis singulars de població (INE) indiquen que també hi ha persones que estan empadronades en aquests nuclis turístics. Per tots és sabut que hi ha moltes persones empadronades a Menorca, i més freqüentment a zones turístiques, per a gaudir del descompte en els viatges que tenen els residents en l'illa encara que la seva residència habitual estigui en qualsevol altre lloc. Amb tot i això, en tots els nuclis turístics analitzats ha hagut un augment considerable de les persones empadronades en els darrers 10 anys (Taula 3, Figura 6 i Figura 7). L'increment de població de dret en els nuclis turístics ha estat del 312,6% de mitjana en els 10 nuclis. El que ha experimentat un major augment és Son Bou, amb un increment del 447%.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Increment (%)
Son Bou	32	75	75	106	114	128	167	178	155	180	175	447
Cala en Bosc	90	107	145	159	175	173	177	174	200	208	204	127
Cap d'Artrutx	181	200	228	252	300	353	333	336	406	402	401	122
Cala Morell	65	75	96	123	135	175	203	207	221	234	244	275
Platges de Fornells	89	112	129	146	165	178	223	202	238	262	271	204
Arenal d'en Castell	87	111	143	147	163	194	206	249	259	268	270	210
Son Parc	189	198	210	219	265	293	336	393	370	369	410	117
Punta Prima	204	216	242	275	287	316	351	391	425	485	462	126
Binibèquer Nou	240	268	280	284	289	369	391	388	427	477	530	121
Sant Tomàs	35	59	63	44	88	131	162	153	148	158	146	317

Taula 3/ Població de dret als nuclis turístics estudiats (2000-2010). Elaboració pròpia
Font: INE

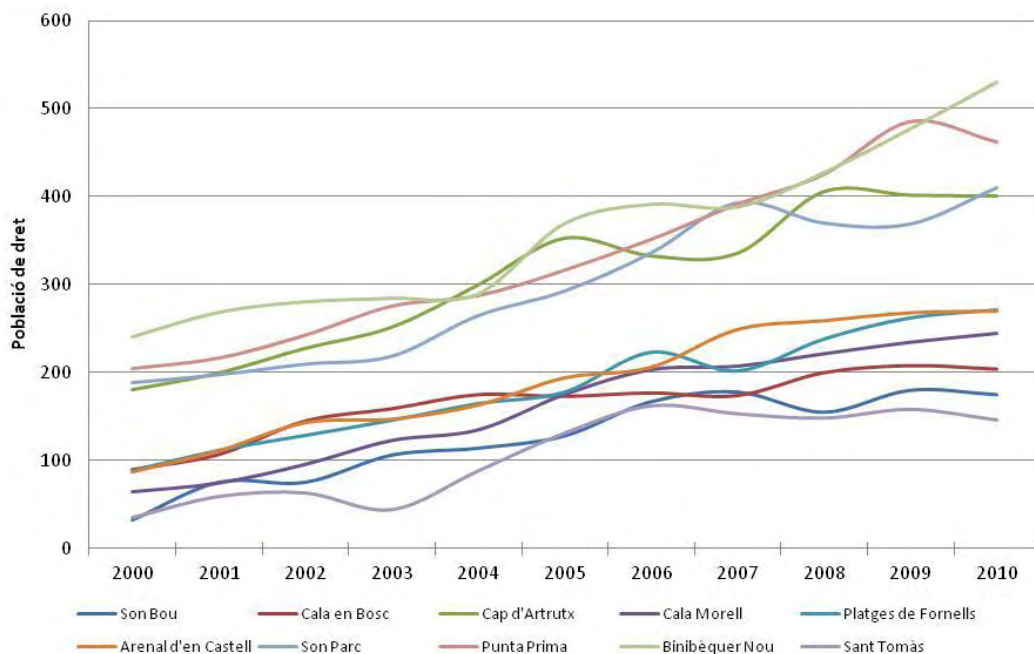
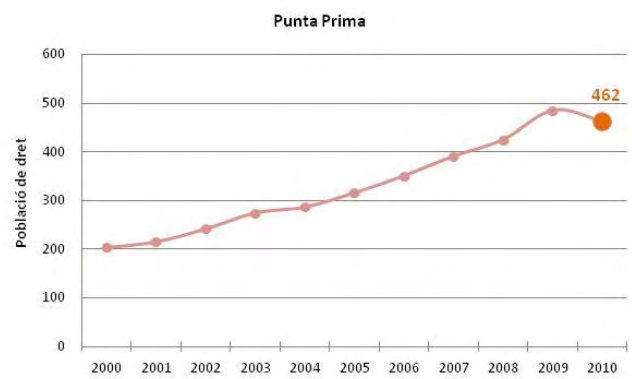
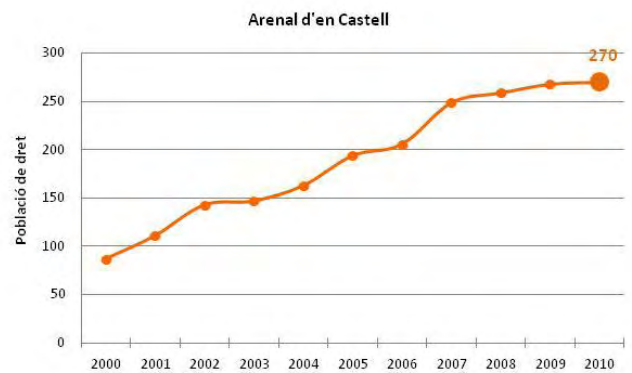
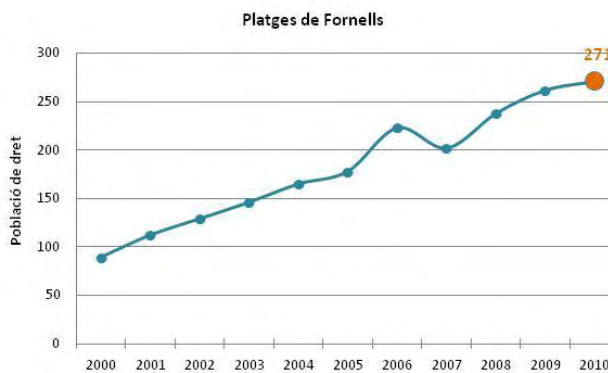
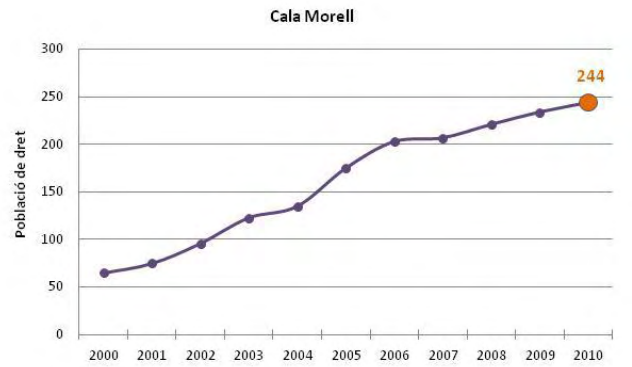
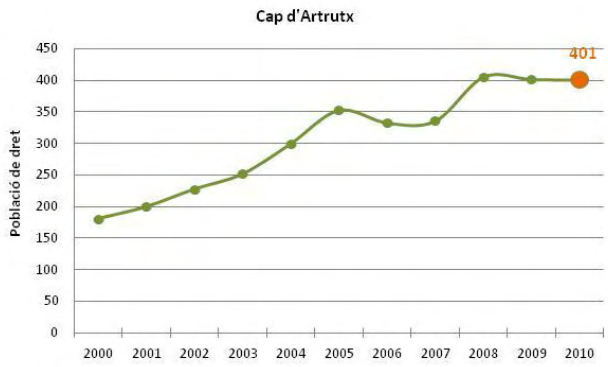
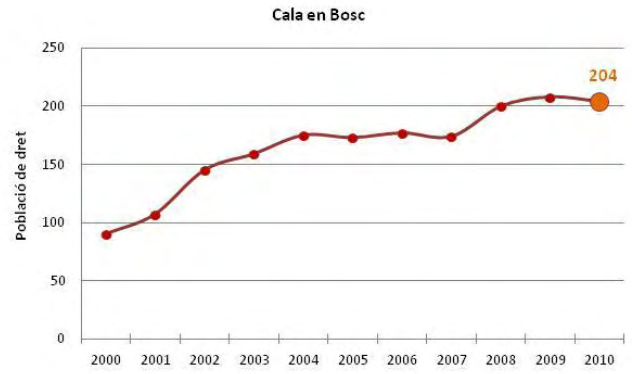
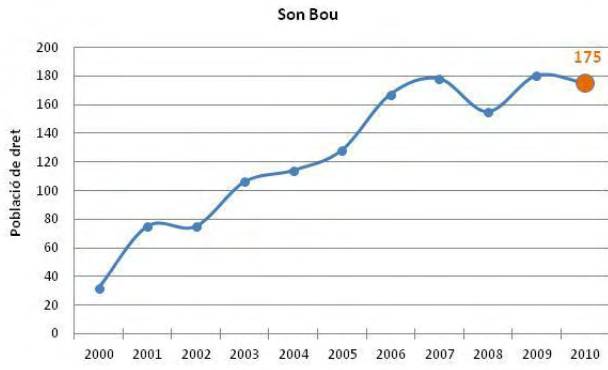

Fig.6 / Evolució de la població dret als nuclis turístics analitzats (2000-2010). Elaboració pròpia
Font: INE

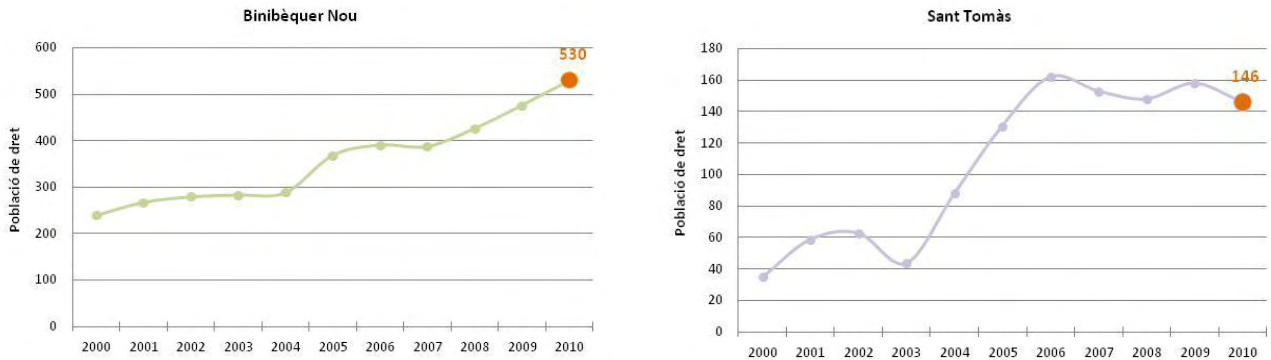

Fig. 7 / Evolució de la població dret per cada nucli turístic analitzat (2000-2010). Elaboració pròpia
Font: INE

La població empadronada al 2010 als 10 nuclis turístics suma 3.113 persones que representen el 3,3% de la població de dret de Menorca. El nucli que presenta més persones empadronades és Binibèquer Nou, amb 530 persones. Els nuclis amb menor població de dret són Sant Tomàs i Son Bou, amb 146 i 175 persones respectivament (Figura 8).

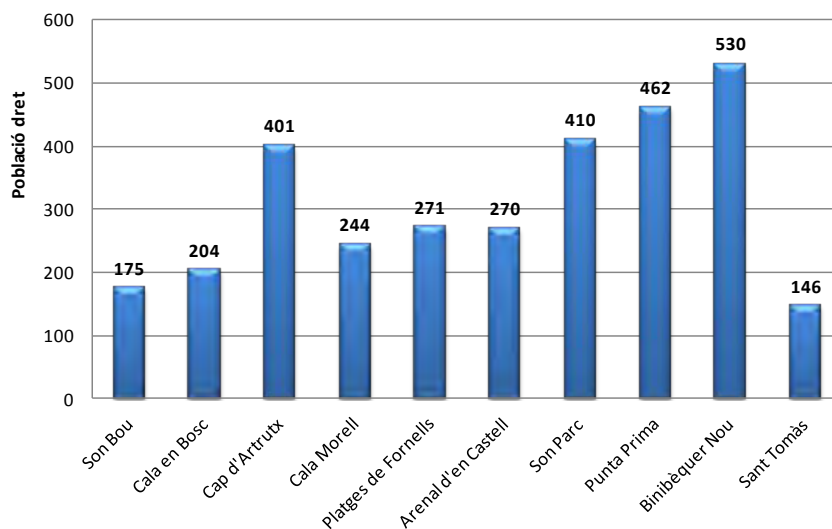
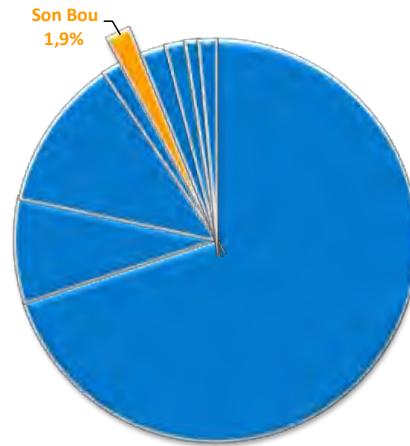

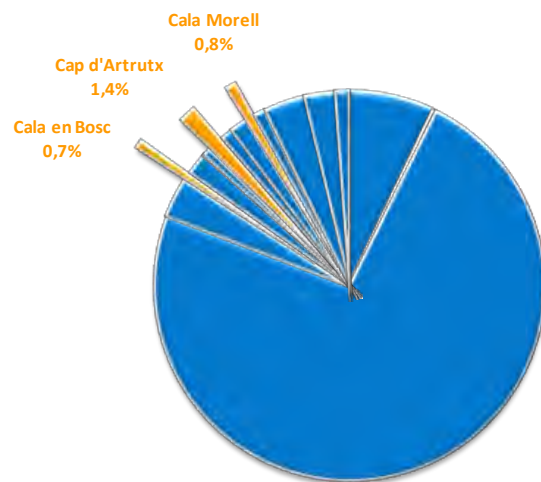
Fig. 8/ Població de drets als nuclis turístics analitzats (%). Elaboració pròpia
Font:INE

Si analitzem el pes demogràfic de cadascun d'aquest nuclis en el context municipal, s'observa com alguns nuclis tenen més pes que d'altres com podria ser Sant Tomàs a Es Migjorn Gran o bé el cas de Binibèquer Nou i Punta Prima al municipi de Sant Lluís (Figura 9).

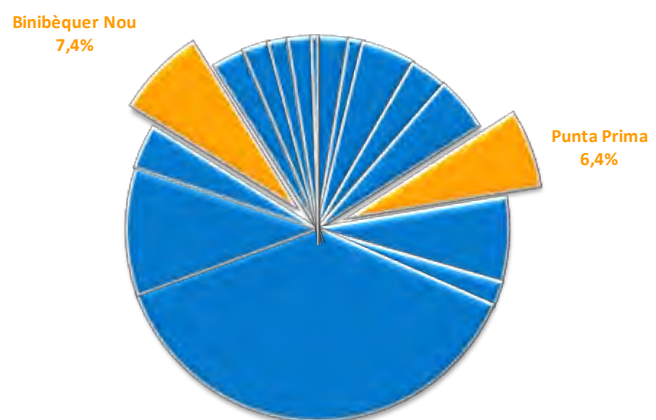
Alaior	2010	%
Alaior	6.578	70,0
Disseminat	784	8,3
Cala en Porter	1.152	12,3
Sant Jaume	142	1,5
Son Bou	175	1,9
L'Argentina	194	2,1
Torre Solí Nou	146	1,6
Cales Coves	101	1,1
Son Vitamina	127	1,4
Total	9.399	100

Ciutadella	2010	%
Disseminat	2.046	7,0
Serpentona	95	0,3
Ciutadella de Menorca	21.496	73,5
Cala Blanca	952	3,3
Cala en Bosc	204	0,7
Caleta Santandria	518	1,8
Son Cabrisés	48	0,2
Son Xoriguer	183	0,6
Cap d'Artrutx	401	1,4
Son Blanc	296	1,0
Son Carrió	419	1,4
Cala Morell	244	0,8
Cala en Blanes	260	0,9
Cales Piques	1.028	3,5
Los Delfines	727	2,5
Torre del Ram	330	1,1
Total	29.247	100,0

Sant Lluís	2010	%
Alcaufar	184	2,6
Biniancolla	90	1,2
Binibèquer Vell	324	4,5
Binisafua Platja	230	3,2
Pou Nou - Consell	326	4,5
Punta Prima	462	6,4
S'Algar	503	7,0
S'Uestrar	152	2,1
Sant Lluís	2.733	37,9
Disseminat	767	10,6
Torret	260	3,6
Binibèquer Nou	530	7,4

Binisafua Roters	193	2,7
Cap d'en Font	157	2,2
Son Ganxo	115	1,6
Son Remei	142	2,0
Torret de Baix	36	0,5
Total	7.204	100

Es Mercadal	2010	%
Cala Tirant	25	0,5
Fornells	681	12,6
Platges de Fornells	271	5,0
Es Mercadal (centre urbà)	2.567	47,6
Sa Roca	38	0,7
Arenal d'en Castell	270	5,0
Punta Grossa	237	4,4
Na Macaret	139	2,6
Port d'Addaia	389	7,2
Ses Salines	69	1,3
Son Parc	410	7,6
Coves Noves	161	3,0
Disseminat	140	2,6
Total	5.397	100

Es Migjorn Gran	2010	%
Es Migjorn Gran (centre urbà)	1.360	88,4
Sant Tomàs	146	9,5
Disseminat	33	2,1
Total	1.539	100

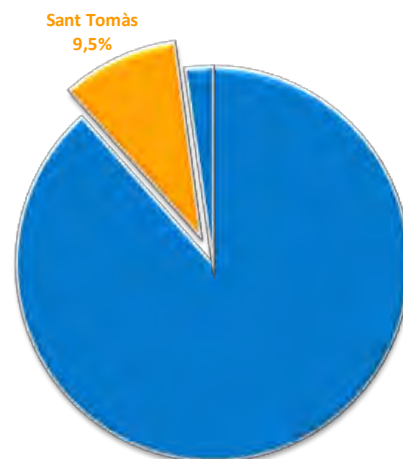
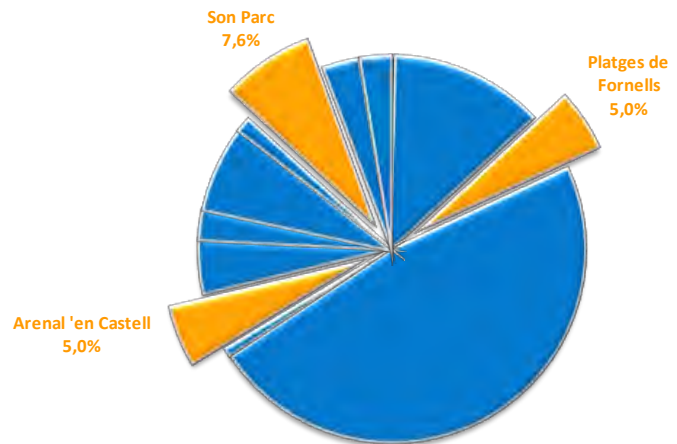

Fig. 9/ Població de dret a nuclis singulars de població per municipi. Elaboració pròpia
Font: INE

/03.03./ APROXIMACIÓ AL NOMBRE DE PERNOCTACIONS ALS NUCLIS TURÍSTICS

Un altre càlcul que ens permet analitzar la càrrega demogràfica sobre un territori turístic són les pernoctacions. En el món turístic, les pernoctacions fan referència normalment a cada una de les nits que els turistes romanen o estan registrats en un establiment d'allotjament col·lectiu o en un allotjament turístic privat. Com en el nostre cas en els nuclis turístics suposadament viuen persones tot l'any (persones

empadronades) hem decidit per tant que les pernoctacions faran referència a la suma de les nits de la població resident i dels turistes.

Per realitzar aquest càlcul es va demanar als establiments turístics reglats que ens donessin informació sobre la seva ocupació durant la temporada turística de l'any 2009 (en el cas de Punta Prima, Sant Tomàs, Arenal d'en Castell, Son Parc i Platges de Fornells) i de la temporada turística de 2010 (per Son Bou, Cala Morell, Cala en Bosc i Cap d'Artrutx). Donat que cada establiment maneja diferents variables alhora de calcular l'ocupació (nombre de clients, ocupacions mensuals, ocupacions anuals) i donat que en alguns casos no s'han pogut recollir les dades per tots els establiments és pel que s'han hagut de realitzar tot un seguit de càlculs i en alguns casos estimacions per arribar a calcular el nombre de pernoctacions en cada un dels nuclis. És més, en el cas de les vivendes vacacionals, per les quals tampoc s'han pogut recollir aquestes dades, s'ha hagut d'estimar el nombre de pernoctacions mitjançant altres informacions (per més informació sobre metodologia de càlcul, consultar l'apartat 02. *Objectius i metodologia*).

El total de pernoctacions calculades pels 10 nuclis estudiats sumen gairebé 2,4 milions de pernoctacions (Taula 4).

	Hotels i aparthotels	Apartaments turístics	Vivendes turístiques	Primeres residències	Vivenda d'estiueig	Total pernoctacions
Arenal d'en Castell	340.542	49.514	-	63.720	19.505	473.281
Platges de Fornells	17.939	46.334	-	63.956	63.441	191.670
Son Parc	278.976	40.192	6.219	96.760	30.066	452.214
Sant Tomàs	245.909	135.068	4.747	34.456	28.733	448.913
Punta Prima	422.649	39.178	5.667	109.032	18.675	595.200
Son Bou	279.765	-	-	41.300		321.065
Cala en Bosc	275.407	115.915	25.192	48.144	14.883	479.542
Cala Morell	-	19.021	-	57.584	26.124	102.729
Cap d'Artrutx	75.500	63.934	15.473	94.636	37.014	286.557
Binibèquer Nou	-	-	9.847	125.080	60.983	195.910
Total	1.306.016	310.286	16.633	311.880	438.625	2.383.439

Taula 4/ Pernoctacions per tipus allotjament. Elaboració pròpia

Analitzant les dades per nucli turístic observem com els nuclis amb una major vocació residencial presenten menor nombre de pernoctacions (Platges de Fornells, Cala Morell, Binibèquer Nou) (Figura 10).

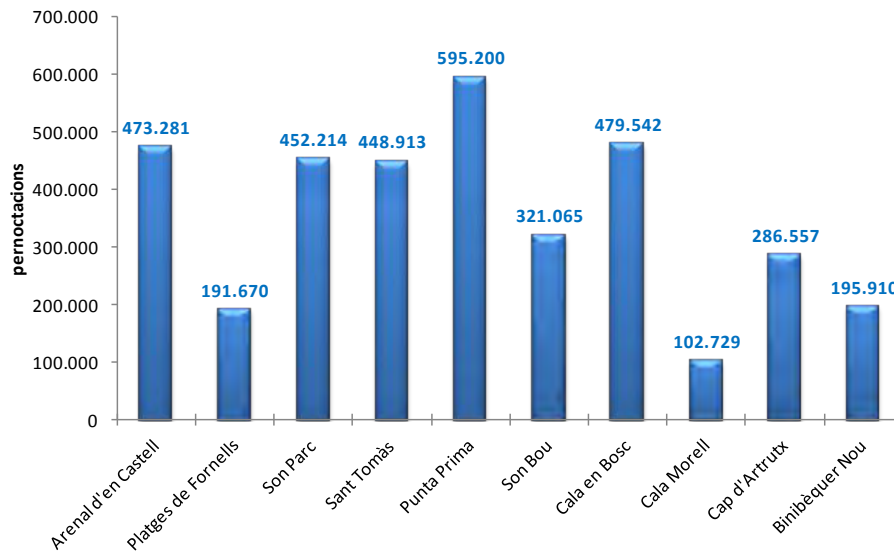

Fig. 10/ Pernoctacions per nucli turístic. Elaboració pròpia

Pel que als diferents tipus d'allotjament, els hotels i apartahotels representen el 55% del total de les pernoctacions. En segon lloc en importància trobem la vivenda vacacional que suma més de 430.000 pernoctacions. Els apartaments turístics i les primeres residències segons els nostres càlculs superen les 300.000 pernoctacions i representen el 13% del total de pernoctacions (Taula 4 i Figura 11).

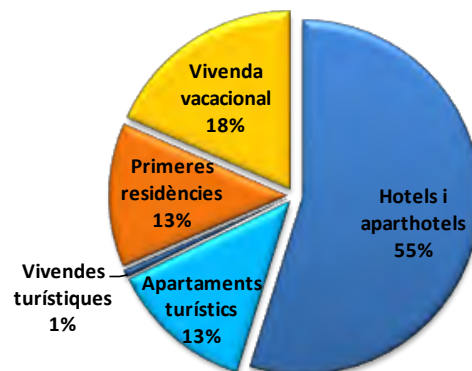

Fig. 11/ Pernoctacions per tipus d'allotjament (%). Elaboració pròpia

Analitzant les dades per nucli turístic, podem observar com en alguns d'ells el pes de les pernoctacions en oferta reglada (hotels, apartahotels, apartaments turístics i vivendes turístiques) és major que les pernoctacions en vivendes com és el cas d'Arenal d'en Castell, Son Parc, Sant Tomàs, Punta Prima, Son Bou i Cala en Bosc. En alguns nuclis succeeix el contrari, les pernoctacions en vivendes sumen la majoria com en Platges de Fornells, Cala Morell, Cap d'Artrutx i Binibèquer Nou. Aquest fet reflexa la vocació més turística d'alguns nuclis vers la vocació més residencial d'altres (Figura 12).

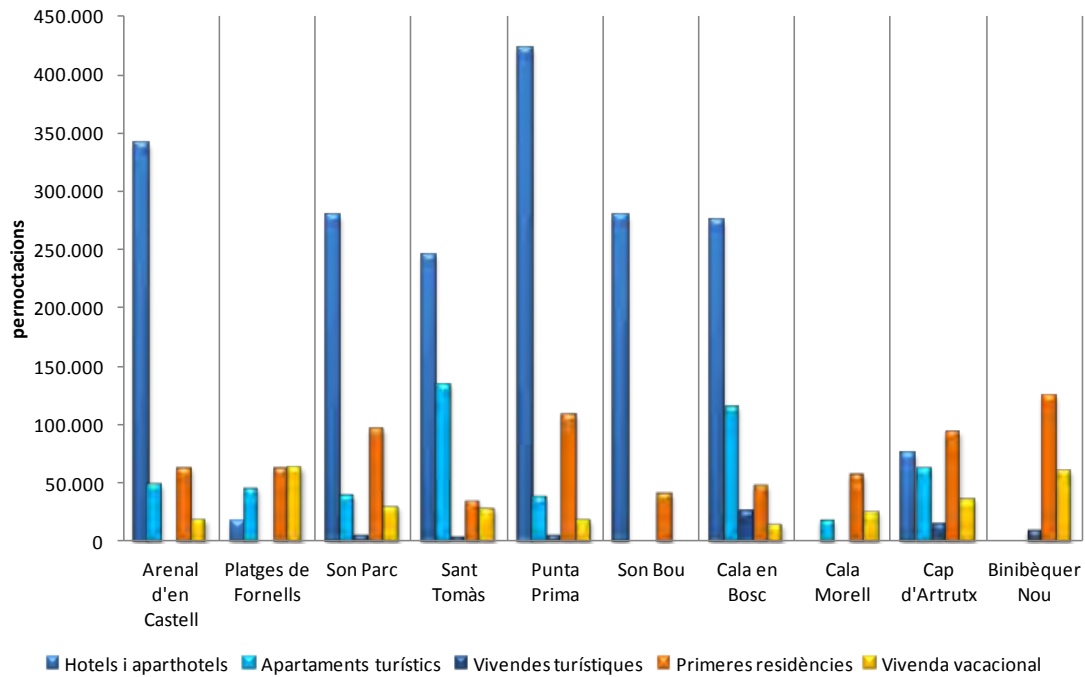

Fig. 12/ Pernoctacions segons tipus d'allotjament per nucli turístic

/04/CONCLUSIONS

Les característiques demogràfiques dels nuclis turístics són molt particulars. L'estacionalitat i la diversitat de persones que fan ús d'aquests espais (turistes i residents) doten als nuclis turístics d'una elevada complexitat demogràfica. Per tant, l'estudi d'aquestes característiques permet conèixer les dinàmiques poblacionals que defineixen aquests territoris i poden resultar una eina molt útil a l'hora de gestionar-los.

En els darrers anys Menorca ha viscut un increment important de la seva població de dret, des de 1998 l'augment ha estat del 36,6%. En el cas dels nuclis turístics analitzats, s'observa gairebé una "explosió" demogràfica, ja que en els darrers 10 anys la mitjana d'increment mitjà de la població empadronada ha estat del 312,6%. Seria interessant veure a que es degut aquest increment de la població empadronada a les zones turístiques des del 2000.

Per altra banda, si tenim en compte la capacitat d'allotjament en habitatges s'observa que la població empadronada representa menys del 25% del total de places disponibles en aquest tipus d'allotjament. Així es detecta com alguns nuclis tenen un important superàvit de places que no correspondrien a persones empadronades, per tant, s'entendria que són de persones que tenen una segona residència en aquestes zones turístiques. Aquest seria el valor mínim de persones amb segona residència ja que la població empadronada no és segur que hi visquin tot l'any a les zones turístiques, sobretot tenint en compte el descompte en els viatges a la Península que les persones empadronades a les Illes Balears gaudeixen.

	Total places en habitatges	Població empadronada	%	Resta places
Son Bou	64	175	-	-
Cala en Bosc	559	204	36,5%	355
Cap d'Artrutx	630	401	63,7%	229
Cala Morell	259	244	94,2%	15
Platges de Fornells	3.610	271	7,5%	3339
Arenal d'en Castell	1.474	270	18,3%	1204
Son Parc	1.944	410	21,1%	1534
Punta Prima	1.307	462	35,5%	845
Binibèquer Nou	2.814	530	18,8%	2284
Sant Tomàs	1.314	146	11,1%	1168

Taula 5/ Comparativa places en habitatges i població empadronada. Elaboració pròpia

Analitzar la població de dret és relativament fàcil ja que es disposen de dades oficials de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Però per analitzar la població real, o el que des de l'OBSAM anomenem població de fet (la població que realment es troba sobre el territori en cada moment de l'any), la qüestió es complica. L'OBSAM fa anys que treballa en l'estudi de la població de fet i ha aconseguit dades a nivell insular i municipal. En el cas dels nuclis turístics, no s'ha pogut estimar la població de fet ja que aquesta es calcula en base a les dades de generació de residus (rebuig més recollida selectiva) i les dades de rebuig no existeixen a nivell de nucli turístic (si les dades de recollida selectiva que facilita el Consorci de Residus Urbans i Energia de Menorca). Per tant, seria interessant disposar de dades de rebuig per a poder avaluar la població de fet i l'estacionalitat d'aquesta població, informació molt valuosa cara a gestionar aquest espais.

Donat que no s'ha pogut estimar la població de fet dels nuclis turístics s'ha recollit una altra dada que serveix per analitzar el grau d'ús d'aquests espais a més de per poder realitzar els ratis de consum de recursos naturals. Es tracta de les pernoctacions, que fan referència al nombre de nits de la població resident i els turistes. Les dades mostren que en aquells nuclis que tenen una major activitat hotelera, el nombre de pernoctacions és més elevat i per tant es fa un major ús d'aquests espais. En canvi, en aquells nuclis més residencials, s'observa un menor nombre de pernoctacions (Taula 6 i Figura 13).

	Pernoctacions	Places residencials	Places hoteleres	Total	% places residencials	% places hoteleres
 Arenal d'en Castell	473.281	1.474	2.763	4.237	35	65
 Platges de Fornells	191.670	3.610	1.093	4.703	77	23
 Son Parc	452.214	1.944	1.914	3.858	50	50
 Sant Tomàs	448.913	1.314	3.281	4.595	29	71
 Punta Prima	595.200	1.307	2.647	3.954	33	67
 Son Bou	321.065	64	1.704	1.768	4	96
 Cala en Bosc	479.542	559	3.369	3.928	14	86
 Cala Morell	102.729	1.177	265	1.442	82	18
 Cap d'Artrutx	286.557	2.172	1.172	3.344	65	35
 Binibèquer Nou	195.910	2.814	77	2.891	97	3

- Més del 50% de les places totals són residencials
- ◆ Més del 50% de les places totals són hoteleres
- ▲ El 50% del total de places són hoteleres i el 50% residencials
- Més del 95% del total de places són hoteleres

Taula 6/ Resum dades demogràfiques. Elaboració pròpia

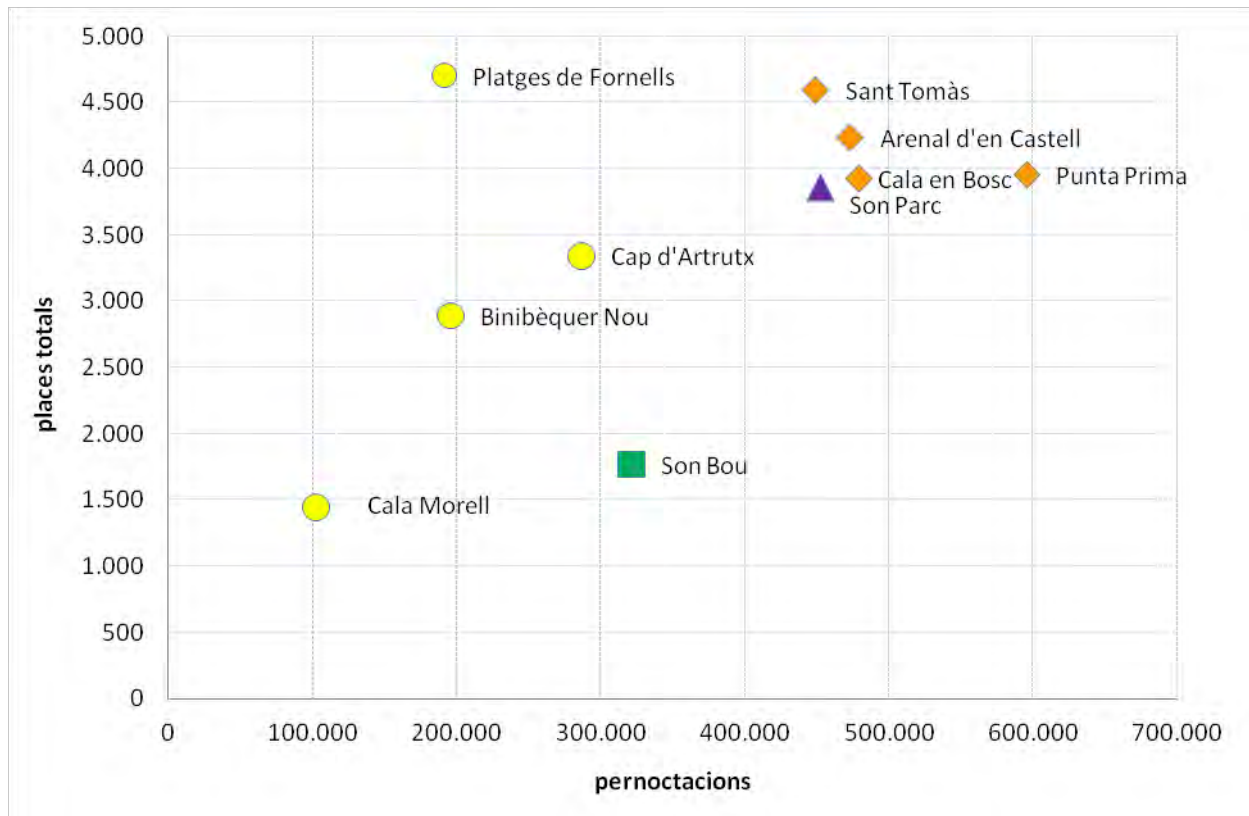

Fig. 13/ Comparativa places totals i pernотacions. Elaboració pròpia

/05/ BIBLIOGRAFIA

CONSELLERIA DE TURISME (2009): *El turisme a les Illes Balears*. Palma de Mallorca, Govern de les Illes Balears, 140 pp.

CONSELLERIA DE TURISME (2010): *El turisme a les Illes Balears*. Palma de Mallorca, Govern de les Illes Balears, 130 pp.

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE). Nomenclàtor. Relació d'unitats poblacionals. (<http://www.ine.es/nomen2/index.do>).

OBSERVATORI SOCIOAMBIENTAL DE MENORCA. *Indicadors Bàsics*. (www.obsam.cat).

PLA TERRITORIAL INSULAR DE MENORCA (PTI). Consell Insular de Menorca. (<http://www.cime.es/Contingut.aspx?IDIOMA=2&IdPub=260>).